

ระบาดวิทยาการจมน้ำในเด็ก

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์

ผู้อำนวยการสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล

หัวหน้าศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก

ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

ความหมาย การบาดเจ็บ อุบัติเหตุ และความรุนแรงระหว่างบุคคล

- การบาดเจ็บ (**INJURY**) หมายถึง กลุ่มพยาธิสภาพของร่างกายกลุ่มหนึ่งซึ่งมีสาเหตุมาจากการถูกกระทำโดยพลังงานและสารเคมีรูปแบบต่างๆ เช่น พลังงานกล พลังงานความร้อน พลังงานไฟฟ้า สารเคมีกรดต่าง เป็นต้น

- พลังงานและสารเคมีรูปแบบต่างๆเหล่านี้กระทำกับร่างกายเกินกว่าความต้านทานของอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย (**THRESHOLD OF HUMAN TOLERANCE**) จึงทำให้เกิดพยาธิสภาพต่ออวัยวะเหล่านั้น เช่น สมองสามารถต้านทานต่อการขาดอากาศได้ไม่เกิน **4** นาทีเป็นต้น
- ส่วนใหญ่แล้วพลังงานและสารเคมีรูปแบบต่างๆเหล่านี้จะถ่ายทอดสู่คนได้ต้องมีสื่อนำพลังงาน นำนำพลังงานกลับมาจุดต้นทางเดินหายใจของคน เป็นต้น

อุบัติเหตุ หรือ การบาดเจ็บโดยไม่ตั้งใจ

- อุบัติเหตุ หมายถึง เหตุการณ์ของความสัมพันธ์ของคน สื่อนำพาพลังงาน และ สิ่งแวดล้อมที่มีความเสี่ยง อาจนำไปสู่การบาดเจ็บโดยไม่ตั้งใจ

(UNINTENTIONAL INJURY) แต่ผลลัพธ์อาจเกิดหรือไม่เกิดการบาดเจ็บ

จริงก็ได้ เช่นอุบัติเหตุนักเรียนพลัดตกน้ำ มีความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บ แต่ผลลัพธ์จริง

อาจมีหรือไม่มีบาดเจ็บก็ได้

(WHO and the Karolinska Institute, Dept.Social Medicine, ค.ศ.1989 และ Heinrich, ค.ศ.1959)

• คำว่า “จมน้ำ” คือ อุบัติเหตุ หรือ การบาดเจ็บ ???

- การบาดเจ็บจากการจมน้ำอาจเกิดขึ้นได้จากอุบัติเหตุต่างชนิดกัน เช่น ขับรถยนต์ตกลงไปในน้ำ ผู้โดยสารเสียชีวิตจากการจมน้ำ เป็นต้น เด็กที่ว่ายน้ำอยู่ในน้ำ ถูกไฟลัดวงจรจนหมดสติและจมน้ำเสียชีวิตในที่สุด
- อุบัติเหตุจมน้ำที่เกิดขึ้น อาจไม่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บ แต่ก่อให้เกิด โรค ได้ เช่น ปอดอักเสบ หรือ โรคทางสุขภาพจิตเช่น **PTSD**

ความรุนแรงระหว่างบุคคล (INTERPERSONAL VIOLENCE) หรือ การบาดเจ็บโดยตั้งใจ (INTENTIONAL INJURY)

- ความรุนแรงระหว่างบุคคล (INTERPERSONAL VIOLENCE) หมายถึงการกระทำให้เกิดการบาดเจ็บในบุคคลโดยเป็นการกระทำต่อตนเอง หรือการกระทำต่อผู้อื่นด้วยความตั้งใจ โดยการใช้พลังงานในรูปแบบต่างๆ เช่น การกระทำโดยแรงกล พลังงานความร้อน ไฟฟ้า หรือรังสี เป็นต้น
- การบาดเจ็บโดยตั้งใจ หมายถึง การบาดเจ็บที่เกิดขึ้นโดยความตั้งใจ ของคนที่จะทำให้เกิดขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น การบาดเจ็บจากการกระทำตนเอง (SELF INFLICTED INJURY) เช่น การทำร้ายตนเองโดยการกระโดดน้ำเพื่อให้จมน้ำตาย การบาดเจ็บโดยการถูกกระทำอย่างตั้งใจโดยผู้อื่น (ASSAULT) เช่น การจับผู้อื่นกดน้ำจนเสียชีวิต

ไม่เสี่ยง

พลังงานและสารเคมีรูปแบบต่างๆ

สื่อนำพลังงาน

ปฏิสัมพันธ์
ของคนกับสื่อ
นำพลังงาน

ความต้านทานของ
อวัยวะต่างๆของร่างกาย

ร่างกายคน

มีพยาธิสภาพ
= บาดเจ็บ

ไม่มีพยาธิสภาพ
= ไม่บาดเจ็บ

โรค หรือ
ผลต่อจิตใจ

เสี่ยง

ไม่ตั้งใจ

ตั้งใจ

- 1. ทำในสิ่งที่ไม่ควรกระทำ
- 2. ไม่ทำในสิ่งที่ต้องกระทำ

อุบัติเหตุ

ความรุนแรง

ทำร้ายตนเอง

ทำร้ายผู้อื่น

ภาพเด็กชายเอ ภายหลังจากเสียชีวิต

จากหนังสือพิมพ์ "ไทยรัฐ" วันที่ 31 พฤศจิกายน 2545

ไม่เสี่ยง

พลังงานและสารเคมีรูปแบบต่างๆ

ปฏิสัมพันธ์
ของคนกับสื่อ
นำพลังงาน

สื่อนำพลังงาน

ความต้านทานของ
อวัยวะต่างๆของร่างกาย

ร่างกายคน

มีพยาธิสภาพ
= บาดเจ็บ

ไม่มีพยาธิสภาพ
= ไม่บาดเจ็บ

โรค หรือ
ผลต่อจิตใจ

เสี่ยง

ไม่ตั้งใจ

ตั้งใจ

- 1. ทำในสิ่งที่ไม่ควรกระทำ
- 2. ไม่ทำในสิ่งที่ต้องกระทำ

อุบัติเหตุ

ความรุนแรง

ทำร้ายตนเอง

ทำร้ายผู้อื่น

ภาพเด็กชายเอ ภายหลังเสียชีวิต

จากหนังสือพิมพ์ "ไทยรัฐ" วันที่ 31 พฤศจิกายน 2545

← สดุดใจ

ทำให้ป๊อจะขาดใจ หลังจากปล่อยให้

ชายวัย ๘ เดือน วิ่งเล่นในบ้านภายในส้วม ขอยพัฒนาการ ลมบาง กระแส อเมื่องกตพทุรี แฉ้วหัวที่มดงไปในกระป๋องสีที่มีน้ำขัง จนเนิ่นเสียชีวิต กลายเป็นเรื่องสดุดใจ

• พลังงาน = พลังงานกล

• สื่อนำพลังงาน = น้ำ

• คน = เด็ก 1 ปี ความต้านทาน

สมองขาดอากาศ 4 นาที

• พยาธิสภาพ

สมองขาดอากาศ => สมองบวม => กีดทางเดินหายใจ => ตาย

เวลาเกิดเหตุ และ ภาวะหลังเกิดเหตุ

ลูกจมน้ำในบ้าน
ภัยสุดอันตรายใกล้ตัว

• ปฏิสัมพันธ์ คน กับ สื่อนำพลังงาน

ไม่เสี่ยง

เสี่ยง

อุบัติเหตุ

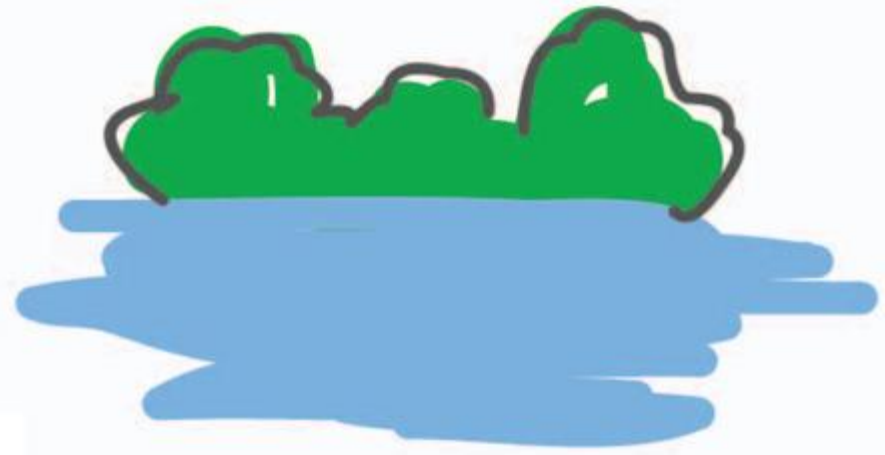
ความรุนแรง

ไม่ทำในสิ่งที่ต้องกระทำ

ทำในสิ่งที่ไม่ควรกระทำ

แหล่งน้ำใกล้บ้าน
แหล่งน้ำภายในบ้าน
อันตราย

สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค

สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค

✓

คอกกั้นพื้นที่เคลื่อนที่
ปลอดภัยสำหรับเด็ก

เด็กอายุน้อยกว่า 2 ปีจมน้ำในบ้าน

- เด็กอายุน้อยกว่า 2 ปีจมน้ำในบ้านเช่น กะละมัง ถังน้ำ อ่างอาบน้ำ หรือลวดช่องรูหรือตักแหล่งน้ำที่ใกล้กับตัวบ้าน
- การป้องกันต้องกำจัดแหล่งน้ำที่ไม่จำเป็นในบ้านและรอบตัวบ้าน เช่น เทน้ำออกจากถังทิ้งเมื่อไม่จำเป็นต้องใช้
- จัดการแหล่งน้ำในบ้านไม่ให้เด็กเข้าถึงได้ เช่น ปิดประตูห้องน้ำ ปิดฝาทิ้งน้ำ ตุ่มน้ำ
- จำกัดพื้นที่เล่นสำหรับเด็กให้อยู่ในสายตา เช่น มีคอกกั้นที่ปลอดภัย
- ไม่ปล่อยให้เด็กอยู่ในหรือใกล้แหล่งน้ำโดยลำพังเช่น นั่งเล่นน้ำในอ่างน้ำ กะละมังโดยลำพัง ทารกอาจจมน้ำได้ แม้ระดับน้ำสูงเพียง 5 ซม
- ขณะเด็กอยู่ในใกล้แหล่งน้ำ ผู้ดูแลเด็กต้องเฝ้าดูเด็กตลอดเวลา ห้ามเผลอแม้เพียงชั่วขณะเช่น เดินไปเก็บจาน รับโทรศัพท์ เปิดประตูบ้าน หรืองีบหลับ
- ผู้ดูแลเด็กต้องเตรียมอุปกรณ์การอาบน้ำ เช่นสบู่ ผ้าเช็ดตัวให้พร้อมก่อนอาบน้ำเด็ก ในขณะที่เด็กอยู่ในอ่างอาบน้ำ ต้องไม่ห่างจากเด็กแม้เพียงชั่วขณะ

14

6 ด

9 ด

12 ด

18 ด

24 ด

2ปี6ด

3ป

3ปี6ด

4ป

CSIP

2559

วินาทีชีวิตเด็กน้อย

สุนัขผู้ภักดีช่วยรอดตาย

แม่ปล่อยลูกชายวัย 2 ขวบ ท่างสายตา เด็กเดินเล่นซุกซนพลัดตกลงลำห้วยจมน้ำกว่า 1 นาที สุนัข พันธุ์ไทยผู้ภักดี เห็นเด็กจะจมน้ำ จึงเห่าส่งเสียงเรียกคนให้มาช่วยเด็ก จนรอดชีวิตในนาทีวิกฤตส่งตัว ไปโรงพยาบาลอาการปลอดภัย

เวลา 09.00 น. วันที่ 4 มี.ค. ศูนย์วิทยุโรงพยาบาลแม่สอด จังหวัดตาก รับแจ้งเหตุจากสายด่วนการ แพทย์ฉุกเฉิน 1669 ว่ามีเด็กเล็กจมน้ำขอความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน โดยเหตุเกิดภายในหมู่บ้าน เมือง

หุบ
โต๊ะข่าว

แม่ปล่อยโฮเผาศพลูก 2 ขวบเดินตามสุนัขตกน้ำตาย

หุบ
โต๊ะข่าว

34
HD
SUBSCRIBE NOW

#หุบโต๊ะข่าว #AmarinTV34

หุบโต๊ะข่าว : บุคพิสูจน์เด็ก 2ขวบเดินตามหมาจมน้ำอึ้งฝ่าไรมันทะเลป่าไกล1กิโล-แม่ทรุดเผาศพลูก16/11/62

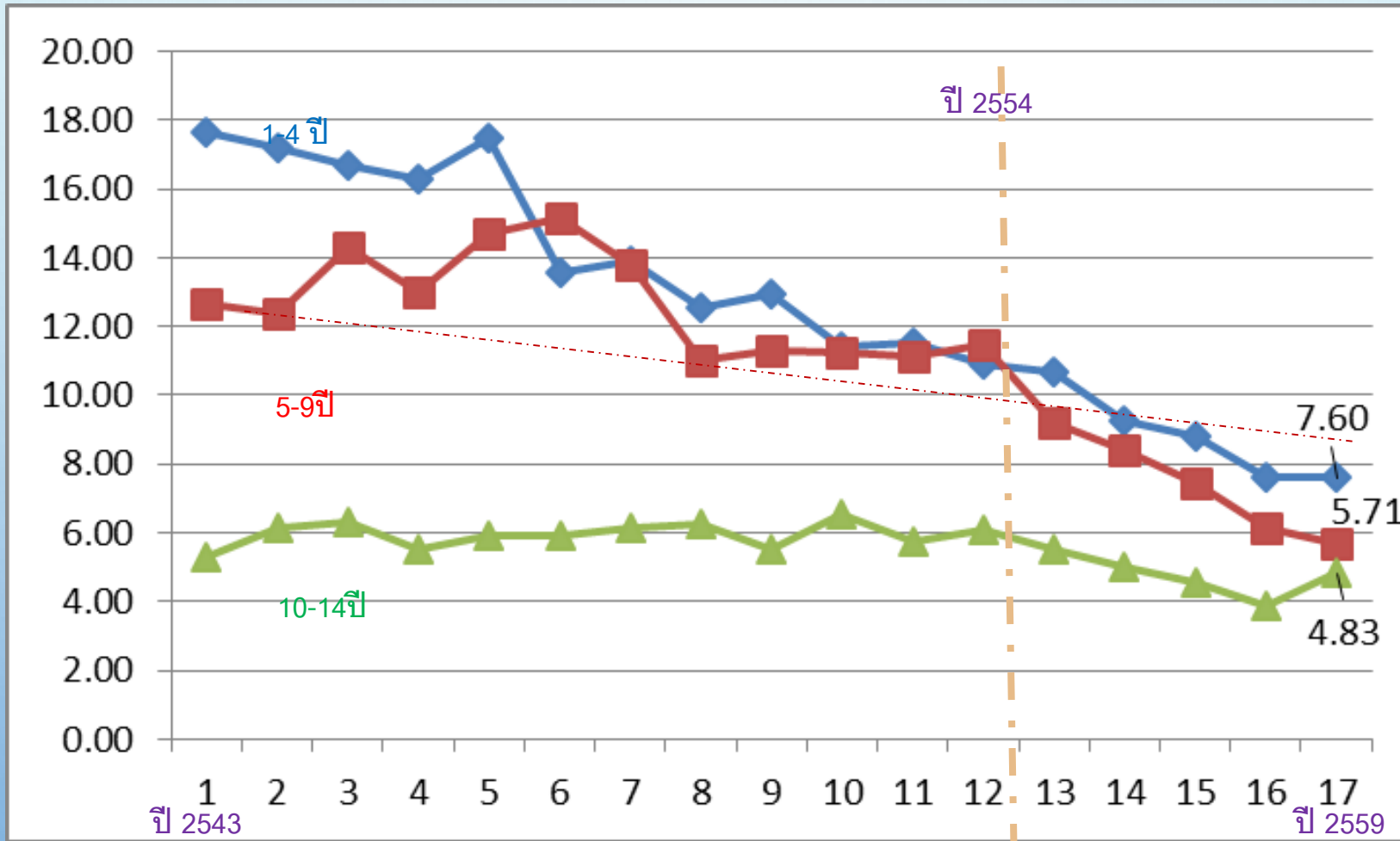
ความสำคัญของการจัดกลุ่มโรคอุบัติเหตุและการบาดเจ็บ

- ด้วยมิติที่ซับซ้อนของกลุ่มโรคการบาดเจ็บนี้ หากการบันทึกบ่งบอกเพียงมิติใดมิติหนึ่งจะไม่เป็นประโยชน์ต่อการใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์ติดตามความรุนแรงของปัญหาและหาแนวทางการป้องกัน เช่น การบันทึก ในมิติของพยาธิสภาพเพียงอย่างเดียว เช่น สมองขาดอากาศ จะไม่สามารถแยกได้ว่าเป็นจากโรค ไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นจากอุบัติเหตุ หรือความรุนแรง การบันทึกทั้งพยาธิสภาพ เหตุตามกลไกการเกิด และ ระบุความตั้งใจ จะต้องมึระบบการบันทึกที่ดี มีความเข้าใจตรงกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ และเป็นแบบแผนเดียวกันระหว่างประเทศจึงจะนำไปสู่ข้อมูลรวมของประเทศและของโลกได้

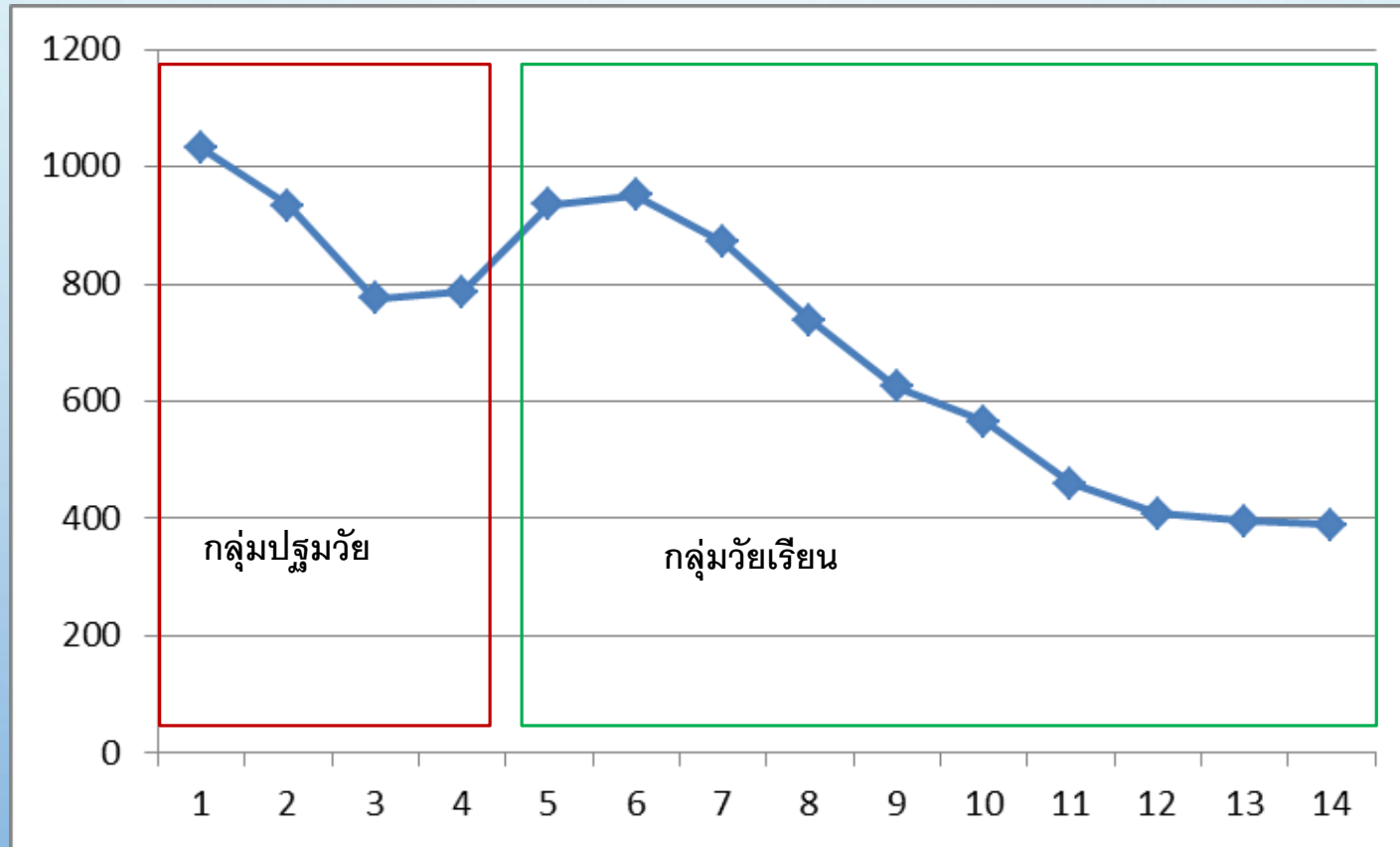
บัญชีจำแนกทางสถิติระหว่างประเทศของโรคและปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้อง ฉบับทบทวนครั้งที่ 10 (ICD-10)

- การจัดกลุ่มการบาดเจ็บตามพยาธิสภาพ: กลุ่มรหัสการบาดเจ็บ 12 กลุ่ม (รหัส S00-T14)และกลุ่มพยาธิสภาพจากสารพิษและผลสืบเนื่องจากเหตุภายนอกอีก 9 กลุ่ม (รหัส T15-98)
- การจัดกลุ่มการบาดเจ็บและการได้รับสารพิษโดยระบบสาเหตุภายนอก: กลุ่มการบาดเจ็บจากการเกิดเหตุโดยไม่ได้ตั้งใจ หรืออุบัติเหตุ มี 14 กลุ่มสาเหตุภายนอก เช่น
  - อุบัติเหตุการขนส่ง (V01-V99) โดย (V90-V94) เป็นอุบัติเหตุการขนส่งทางน้ำ
  - (W65-W74) การจมน้ำตายและจมน้ำจากอุบัติเหตุ
  - การเกิดเหตุโดยความตั้งใจ หรือความรุนแรง มี 4 กลุ่มสาเหตุภายนอก ได้แก่ (X60-X84) การตั้งใจทำร้ายตนเอง (X85-Y09) การถูกทำร้าย

อัตราการตายจากการจมน้ำปี 2543-2559

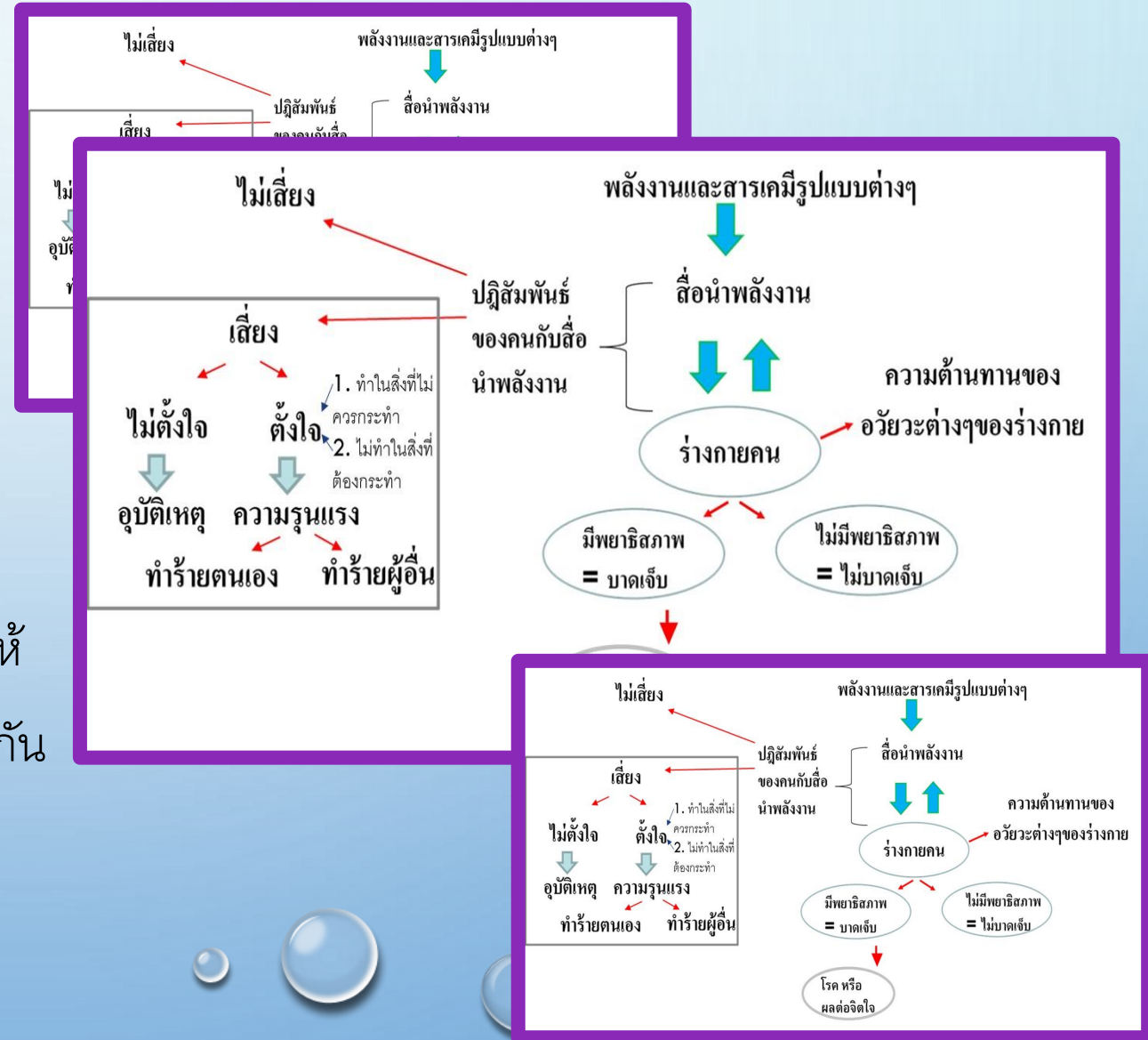

จำนวนการตายจากการจมน้ำในเด็กอายุตั้งแต่ 1-14 ปี

กรอบแนวคิดเชิงระบาดวิทยาของฮาดดอน

- อุบัติเหตุคือเหตุการณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งก่อเหตุ บุคคล และสิ่งแวดล้อม (AGENT-HOST-ENVIRONMENT) ในช่วงเวลาหนึ่งตั้งแต่เวลาก่อนเกิดเหตุ จนกระทั่งเกิดเหตุ และภายหลังการเกิดเหตุ เช่นเดียวกับโรคติดต่ออื่นๆ และสามารถวิเคราะห์ตามแนวทางของระบาดวิทยาเพื่อเข้าใจปฏิสัมพันธ์นี้ จะทำให้เข้าใจสาเหตุของการเกิดและนำไปสู่แนวทางในการป้องกันได้ (HADDON W, 1980, 1983)

ระยะเวลา เกิดเหตุ	บุคคล	สิ่งนำพลังงาน และสภาพแวดล้อม(เชิงกายภาพ)	สภาพแวดล้อม เชิงสังคม
ก่อนเกิดเหตุ	<ul style="list-style-type: none"> - ความเปราะบางทางกายภาพของบุคคล - ไม่สามารถรับรู้ความเสี่ยงของภัย - ไม่มีความรู้เกี่ยวกับภัย - รู้ความเสี่ยงแต่ต้องอยู่ร่วมกับภัย จนเกิดความเคยชิน - รู้ความเสี่ยงแต่มีพฤติกรรมชอบเสี่ยง ไม่สามารถควบคุมตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> - การออกแบบผลิตภัณฑ์หรือสิ่งแวดล้อมผิด มีอันตรายตั้งแต่แรก - การออกแบบผลิตภัณฑ์หรือสิ่งแวดล้อมใช้ได้แบบมีข้อจำกัดแต่ไม่ได้มีคำเตือน วิธีใช้ - ผลิตภัณฑ์ สิ่งแวดล้อมที่ออกแบบดี แต่ขาดการบำรุงจนอยู่ในสภาพเป็นอันตราย 	<ul style="list-style-type: none"> - ปัจจัยครอบครัวและผู้ดูแล - ปัจจัยชุมชนและสังคม (แต่ละปัจจัยจะคำนึงถึงวัฒนธรรม บรรทัดฐาน กฎระเบียบ และสถานะทางเศรษฐกิจ)
ระหว่างเกิดเหตุ	<ul style="list-style-type: none"> - ประสาทรับความรู้สึกไม่สามารถรับและตอบสนองได้ทันเนื่องจากพลังงานเข้าสู่ร่างกายเร็ว และกระทำเร็ว มีระยะพักตัวของพลังงานสั้นหรือพลังงานมีความรุนแรง สมองตอบสนองไม่ทัน - ร่างกายผิดปกติไม่สามารถประมวลข้อมูลหรือตอบสนองต่อภัยในเวลาอันสมควร - รับรู้ ตอบสนอง พลังงานมีระยะพักตัว แต่ไม่มีทักษะที่จะช่วยตนเองให้พ้นภัยได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - นำพลังงานเข้าถึงตัวด้วยความเร็วแรงเกินความต้านทานของคน - สิ่งนำพลังงาน และสิ่งแวดล้อมโดยรอบมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างก่อให้เกิดการถ่ายทอดพลังงานมากขึ้นหรือเกิดพลังงานกระทำซ้ำซ้อน 	-
หลังเกิดเหตุ	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องการการปฐมพยาบาลและปฏิบัติการกู้ชีพ - ต้องการการส่งตัวไปยังห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาล 	<ul style="list-style-type: none"> สิ่งนำพลังงาน และสิ่งแวดล้อมโดยรอบเปลี่ยนแปลงสภาพ - เป็นอุปสรรคต่อการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ - เป็นแหล่งพลังงานใหม่ในการกระทำซ้ำซ้อนหลังเกิดเหตุ นำแรกในระยะเวลาหนึ่ง 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสามารถในการปฐมพยาบาลของครอบครัวชุมชน สังคม - ระบบฉุกเฉินของชุมชนและสังคม - ระบบประกันสุขภาพ/ ประกันสังคม/ ประกันภัย - ระบบคุ้มครองผู้บริโภคในการรับผิดชอบจากสินค้าและบริการอันตราย

การจัดการความเสี่ยงก่อนเกิดเหตุ: ปัจจัยด้านบุคคล (HOST)

- นอกจากลักษณะทางกายภาพของบุคคล เช่น อายุ ความสูง น้ำหนัก ความแข็งแรง กล้ามเนื้อ ข้อ เส้นเอ็น พันธุกรรม ความพิการ การเปลี่ยนแปลงตามการเจริญเติบโต และและความสะดวกตามวัย ปัจจัยบุคคลยังประกอบด้วยความตระหนักในความเสียหายของภัยก่อนเกิดเหตุ (**PRE-EVENT RISK PERCEPTION**) (ทำไมบุคคล ต้องเข้าไปอยู่ใกล้ภัย ทำไมไม่ตระหนักในความเสียหาย และหลีกเลี่ยงให้อยู่ห่างภัยตั้งแต่แรก) จำแนกปัจจัยบุคคลตามความเสี่ยงก่อนเกิดเหตุได้เป็น **5** กลุ่มดังนี้

1. สมองปกติในภาวะปกติ แต่สภาพร่างกายมีความเปราะบางเป็นพิเศษทำให้
บาดเจ็บรุนแรงได้ง่ายเช่น คนที่มีความผิดปกติของร่างกายแต่กำเนิดหรือจาก
โรคต่างๆ หรือได้รับยาบางประเภท เช่น เด็กที่เป็นโรคลมชัก เกิดอาการชัก
ขณะเล่นน้ำในสระว่ายน้ำ

การจัดการความเสี่ยงของกลุ่มนี้คือ ต้องให้ความรู้แก่บุคคลในเรื่องการหลีกเลี่ยง
หรือการอยู่ร่วมกับผลิตภัณฑ์หรือสิ่งแวดล้อมที่มีความเสี่ยงตามลำพัง ต้องมีการ
ออกแบบอุปกรณ์เสริมความปลอดภัยเป็นพิเศษ โดยคำนึงถึงลักษณะเฉพาะตัวที่มี
ความแตกต่างกันในแต่ละคน

2. สมองไม่มีความสามารถในการรับรู้ความเสี่ยงของภัย (**RISK PERCEPTION**) กลุ่มเสี่ยงได้แก่ วัยเด็กเล็กอายุน้อยกว่า **3** ปี พัฒนาการด้านความคิด (**COGNITIVE DEVELOPMENT**) ยังอยู่ในวัยที่ไม่เข้าใจความเสี่ยง วัย **3-6** ปี เริ่มรับรู้ความเสี่ยงอย่างง่าย แต่ยังมีความคิดใช้ตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กที่มีความพิการทางสมอง เช่น มีสติปัญญาบกพร่อง (ไอคิวต่ำ) มีความพิการทางสมอง หรือผู้มีภาวะทางจิต

• การจัดการความเสี่ยงของกลุ่มนี้ทำได้โดย เพิ่มการคุ้มครองดูแลในกลุ่มบุคคลที่ไม่มีความสามารถในการรับรู้ความเสี่ยง เช่น

- ผู้ดูแลเด็กเล็กน้อยกว่า **3** ปีต้องมีอัตราส่วนไม่มากกว่า **3:1**
- จำกัดพื้นที่ให้กลุ่มนี้เคลื่อนที่อยู่ได้เฉพาะในพื้นที่ปลอดภัย
- ให้ความรู้หรือข้อมูลความเสี่ยง หรือฝึกอบรมเฉพาะ กับ ผู้ดูแล (**CARETAKER**) และมีการทบทวนความเข้าใจหรือกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานของผู้ดูแล (**WORK INSTRUCTION**) เช่น การฝึกฝนทักษะการจัดการความปลอดภัย แก่ครูพี่เลี้ยงในศูนย์เด็กปฐมวัย

3 สมอองปกติ ร่างกายปกติ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับภัย (ทั้งๆที่ลักษณะทางกายภาพสามารถเรียนรู้ได้) กลุ่มเสี่ยงได้แก่ คนที่ขาดการศึกษาทั่วไป ทำให้ไม่เคยรู้เกี่ยวกับภัยใกล้ตัวนั้นมาก่อน เช่น คนที่อยู่ริมทะเลแต่ไม่รู้จักสึนามิ

การจัดการความเสี่ยงของกลุ่มนี้ทำได้โดย

- ยกกระดับความรู้ทั่วไป และความรู้เกี่ยวกับภัยในระบบการศึกษาทั่วไป
- บรรจุหลักสูตรเกี่ยวกับภัย เช่นการกำหนดทักษะความปลอดภัยทงน้ำในหลักสูตรของเด็กตั้งแต่ประถมศึษาปีที่ 1
- ให้ความรู้หรือข้อมูลความเสี่ยงเฉพาะเรื่องแก่ผู้อยู่อาศัยในพื้นที่เสี่ยง
- เตรียมแผนรับภัยและฝึกซ้อม

4. สมองปกติ ร่างกายปกติ มีความรู้ แต่..จำเป็นต้องใช้ประโยชน์ หรือจำเป็นต้อง
อยู่ร่วมกับภัย จนเกิดความเคยชินกับภัย เป็นนิสัย หรือธรรมเนียมปฏิบัติ
(CUSTOM) ที่ขาดการระวังภัย กลุ่มเสี่ยงได้แก่ คนที่จำเป็นต้องอยู่อาศัยอยู่ใกล้
ภัย เช่น คนที่อาศัยในบ้านที่อยูริมน้ำ

- วิถีชีวิตที่ขาดความตระหนักรู้ต่อความเสี่ยงและมีข้อจำกัดต่อการจัดการพื้นที่ปลอดภัย

วิถีชีวิตที่ขาดความตระหนักรู้ต่อความเสี่ยง
และมีข้อจำกัดต่อการจัดการพื้นที่ปลอดภัยรอบตัวเด็ก

กรณี อุบัติเหตุจมน้ำ ณ คลองสุขสวัสดิ์ ซอย 2

- ด.ช. อายุประมาณ 9 ขวบ เป็นเด็กอารมณ์ดี ร่าเริง น้ำผู้เลี้ยงดูจะค่อนข้างเข้มงวดในการเลี้ยงดู
- วันที่ 31 ก.ค. 50 ช่วงสาย ออกไปเล่นกับกลุ่มเพื่อน พร้อมกับน้องคิว
- เวลาประมาณเที่ยงหลังจากกลุ่มเด็กๆไปเล่นน้ำที่คลอง เนื่องจากกระแสน้ำพัดแรงทำให้พัดน้องคิวตกลงไปก่อน น้องอ้อพจึงกระโดดลงไปช่วยเพื่อน แต่สู้แรงของน้ำไม่ไหวขึ้นฝั่งไม่ได้ แล้วก็จมน้ำไปทั้ง 2 คน
- นักประดาน้ำพบศพน้องอ้อพเวลาประมาณ 16.30 น.

การจัดการความเสี่ยงของกลุ่มนี้ทำได้โดย

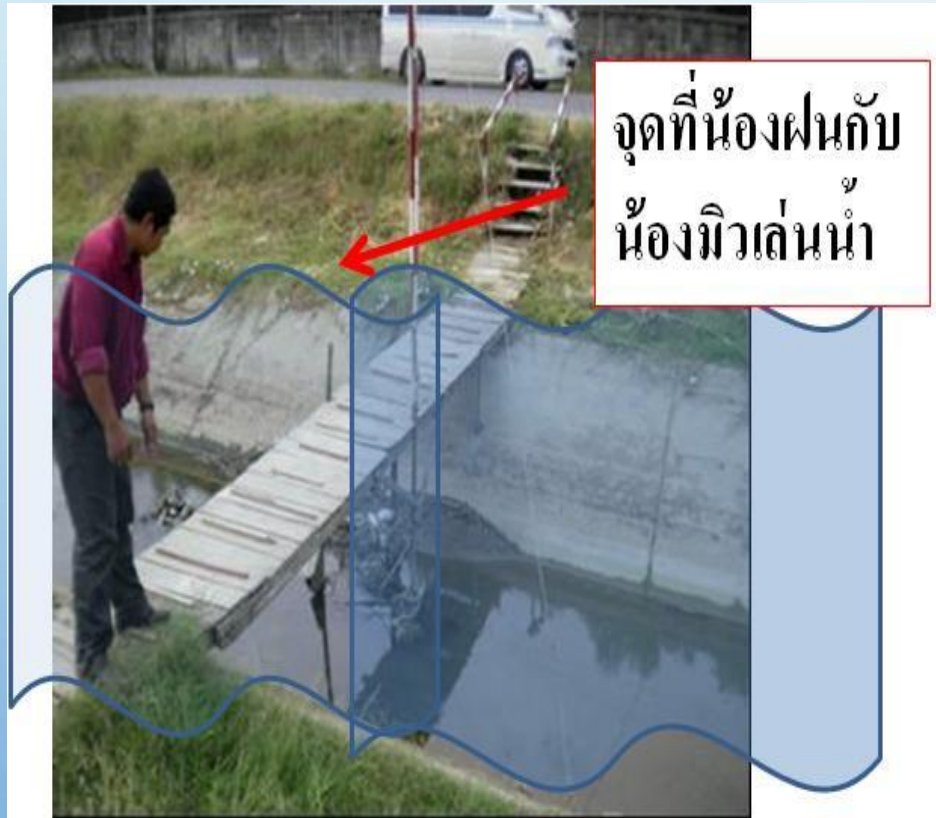
- สื่อสารเพื่อสร้างความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมความปลอดภัยแบบซ้ำๆในชีวิตประจำวัน เพื่อปรับเปลี่ยนนิสัยและธรรมเนียมปฏิบัติ โดยใช้วิธีการสื่อสารสาธารณะหลากหลายช่องทางและการสื่อสารโดยตรงกับกลุ่มเสี่ยงผ่านจุดการให้บริการในชีวิตประจำวัน
- ทำให้กลุ่มเสี่ยงต้องปฏิบัติซ้ำๆในชีวิตประจำวัน เช่น เด็กที่อยู่ใกล้ภัยต้องเตรียมแผนรับภัยและฝึกซ้อมทุกเดือน ผู้ทำงานต้องทบทวนความเข้าใจหรือกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง
(WORK INSTRUCTION)
- การนำเทคโนโลยีใหม่ที่สามารถป้องกันภัย เตือนภัย หรือลดภัยมาปรับเปลี่ยนปฏิสัมพันธ์ของบุคคลกับความเสี่ยงในการอยู่อาศัย เช่น สัญญาณเตือนเมื่อมีการเคลื่อนไหวใกล้แหล่งน้ำ

5 สมองปกติ ร่างกายปกติ มีความรู้ แต่.. มีพฤติกรรมชอบเสี่ยง ไม่มีความสามารถ
ในการควบคุมตนเอง กลุ่มเสี่ยงได้แก่ เพศชาย/ วัยรุ่น บุคคลที่มีพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ
เช่น เมาสูรา ใช้สารเสพติด

การจัดการความเสี่ยงทำได้โดย

- สร้างการมีส่วนร่วมของเด็กในการออกแบบข้อปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย
- สร้างกิจกรรมเพื่อนสอนเพื่อน
- บังคับใช้กฎระเบียบของเด็กหรือสังคมในการควบคุม เช่น การจับ ปรับ ควบคุม

นั่งเล่นบริเวณน้ำตื้นแต่ไหลเชี่ยว

- น้องอายุ **7** ปี และ **10** ปี
มานั่งเล่นน้ำริมลำคลอง หน้า
บ้านที่ยายเคยสั่งห้ามเล่นไว้
น้องตกน้ำก่อน พี่ตามไปช่วย
จมน้ำตายทั้ง **2** คน

นั่งเล่นบริเวณน้ำตื้นแต่ไหลเชี่ยว

- เด็กอายุ **12** ปี ญาติชวนให้นั่งเล่นน้ำบนถนน น้ำไหลผ่านผิวถนนดูสวยงามคล้ายน้ำในลำธาร นานั่งเล่น น้ำไหลเชี่ยวเด็กถูกพลัดตกห่างข้างถนนซึ่งลึกกว่าระดับน้ำบนถนน ญาติไม่กล้าลงไปช่วยและไม่สามารถหาอุปกรณ์ยื่นให้เด็กเกาะจับได้

ปัจจัยด้านสิ่งนำพลังงานและสิ่งแวดล้อมเชิงกายภาพ

จำแนกตามความเสี่ยงก่อนเกิดเหตุได้เป็น 3 กลุ่มดังนี้

1. การออกแบบผลิตภัณฑ์หรือสิ่งแวดล้อมผิด มีอันตรายตั้งแต่แรก เช่น รั้วกันชานบ้านที่ติดกับแหล่งน้ำมีความกว้างมากกว่า 9 ซม

การจัดการความเสี่ยง

- ให้ความรู้ผู้ออกแบบผลิตภัณฑ์และโครงสร้างสิ่งแวดล้อม
- ควบคุมมาตรฐานความปลอดภัย
- เผื่อระวังกรณีเกิดการบาดเจ็บและวิเคราะห์หาจุดอ่อนของผลิตภัณฑ์และโครงสร้างสิ่งแวดล้อม และนำสู่กระบวนการพัฒนาการออกแบบใหม่เพื่อได้มาตรฐานความปลอดภัยที่ดีขึ้น

2. การออกแบบผลิตภัณฑ์หรือสิ่งแวดล้อมใช้ได้เฉพาะบางกลุ่มบุคคลหรือใช้ได้โดยมีวิธีการใช้ที่ผู้ใช้ต้องเรียนรู้ ในขณะที่การใช้งานมีข้อจำกัดแต่ผลิตภัณฑ์หรือสิ่งแวดล้อมนั้นไม่ได้แสดงคำเตือน ข้อจำกัดหรือวิธีการใช้ที่ถูกต้องให้ผู้ใช้ได้เรียนรู้ก่อนการใช้งาน
- การจัดการความเสี่ยงกรณีนี้ทำได้โดย** ต้องมีการควบคุมฉลาก คำเตือน ข้อมูลแนะนำการใช้ ควบคู่ไปกับการตรวจสอบรับรองมาตรฐาน เช่น การเล่นกีฬาหรือเครื่องเล่นทางน้ำ โดยอุปกรณ์กีฬาหรือเครื่องเล่น แต่ละชนิด มีความเฉพาะในเด็กที่อายุแตกต่างกัน ต้องมีการกำหนดอายุผู้เล่นรวมทั้งพัฒนาการพื้นฐานที่เหมาะสม

3. ผลิตภัณฑ์ สิ่งแวดล้อมที่ออกแบบดี แต่ขาดการทำนุบำรุงจนอยู่ในสภาพเป็นอันตราย

การจัดการความเสี่ยงกรณีนี้ทำได้โดย มีคำแนะนำแก่ผู้ใช้ ผู้ควบคุมจัดการพื้นที่ในการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ สิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ และทำการหยุดการใช้เมื่อมีปัญหากว่า จะดำเนินการซ่อมแซมแล้วเสร็จ

เด็ก หญิง 9 เดือน

เด็ก ชาย อายุ 1 ปี 5เดือน

เด็กหญิง 2 ปี 1 เดือน

3. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมเชิงสังคม เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญในการทำให้บุคคลมีความเสี่ยงทั้งทางกายภาพ ความตระหนักรู้ ทักษะ และพฤติกรรม และทำให้บุคคลต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงหรือต้องใช้ผลิตภัณฑ์ที่เสี่ยง

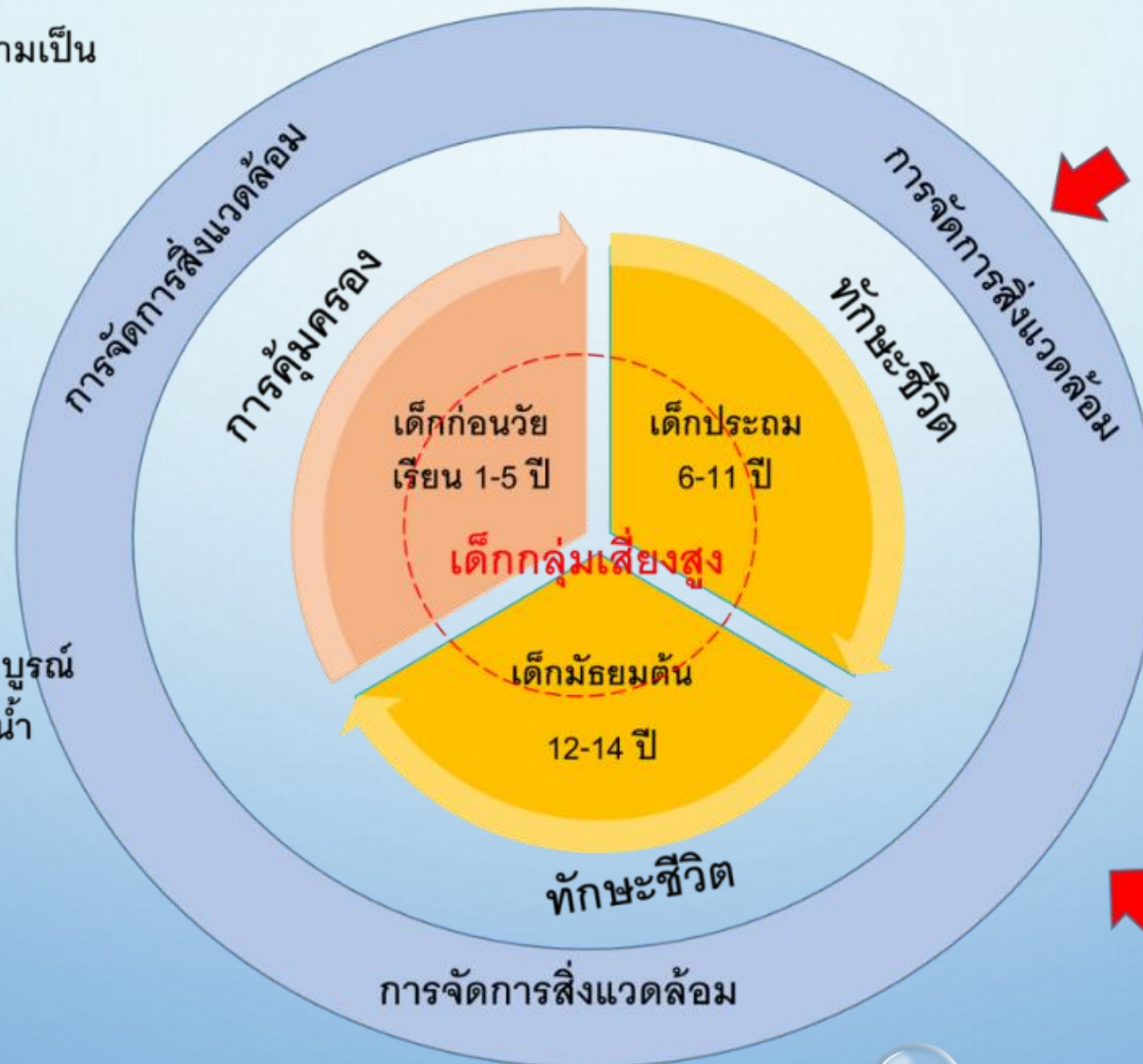
การจัดกลุ่มปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมเชิงสังคมจะใช้หลักแบบนิเวศวิทยาโดยแบ่งออกเป็นปัจจัยครอบครัวและผู้ดูแล ปัจจัยเด็กและสังคม แต่ละปัจจัยจะคำนึงถึงวัฒนธรรม บรรทัดฐาน กฎระเบียบ และสถานะทางเศรษฐกิจ ตัวอย่างเช่น แม่ที่อายุน้อย การศึกษาต่ำ ท้องแรกจะพบอุบัติเหตุในลูกสูงขึ้น แม่ที่เจ็บป่วยทั้งทางกายหรือจิตใจ หรือมีความกดดันทางครอบครัวเช่น หย่าร้าง ปัญหาทางเศรษฐกิจ ย้ายบ้าน มีการตายหรือเจ็บป่วยของบุคคลอื่นๆ จะทำให้การดูแลลดน้อยลง ในครอบครัวที่มีเศรษฐฐานะยากจนจะทำให้ขาดอุปกรณ์ในการป้องกันอุบัติเหตุ ขาดความเอาใจใส่ดูแล เป็นต้น

- การเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองแบบไม่สมบูรณ์
- ภาวะคนจนเมือง
- การทำลายธรรมชาติ

- การค้าเสรีที่ผู้ผลิต ผู้ขาย เห็นแก่กำไร
- สื่อเสรีที่ไร้ความรับผิดชอบ และมีอิทธิพลสูงต่อพฤติกรรมคน
- พฤติกรรมผู้บริโภคที่รับเทคโนโลยีใหม่โดยไม่คำนึงถึงผลเสีย

- การเปลี่ยนแปลงสู่ภาคอุตสาหกรรมแบบไม่สมบูรณ์
- มลพิษทางอากาศ ดิน น้ำ
- การทำลายธรรมชาติ

ความอ่อนแอของวัฒนธรรมครอบครัว

การจัดการสิ่งแวดล้อม

การจัดการความเสี่ยงในขณะเกิดเหตุ

- ปัจจัยด้านบุคคล ในขณะเกิดเหตุบุคคลรับรู้ภัยที่มาถึงตัวแล้ว โดยประสาทสัมผัส (HAZARD PERCEPTION BY SENSATION) และสมองจะทำการประมวลข้อมูล (INFORMATION PROCESSING) และตอบสนองเพื่อป้องกันภัยทันทีทันใด (PERCEPTION RESPONSE) (การรับรู้ภัยของร่างกายในช่วงเวลาตั้งแต่การเกิดเหตุถึงเวลาที่เหตุหยุด โดยประสาทสัมผัสได้แก่การมองเห็น ได้ยิน สัมผัส ได้กลิ่น รู้รส แล้วรู้ว่าภัยมาถึงตัว แล้วตอบสนองเช่นหลบหลีก ปัดป้อง เป็นต้น)

1. ส่วนใหญ่เหตุจมน้ำในขณะที่ไม่ได้หมดสติก่อน จะเป็นเหตุที่ พลังงานเข้าสู่ร่างกายแบบไม่รุนแรงรวดเร็วเกินไป มีเวลาที่ร่างกายรับรู้ได้ว่าถูกกระทำ แต่ไม่สามารถช่วยตัวเองให้พ้นจากการกระทำของพลังงานได้ เช่น การเล่นไกล่ตลิ่งและเล่นไหลจมน้ำ มีน้ำสาँลักเข้าสู่หลอดลม ทำให้สมองขาดอากาศใช้เวลาประมาณสองถึงสี่นาที่เป็นต้น

การจััดความเสี่ยงของกลุ่มนี้ทำได้โดยการฝึกทักษะการระวังภัย ฝึกฝนร่างกาย เฉพาะส่วนเป็นประจำ เช่น นักเรียนต้องฝึกลอยตัวและว่ายน้ำ

2. บางเหตุการณ์จะเป็นลักษณะที่ บุคคลไม่มีความสามารถในการรับรู้ภัยที่เข้ามาถึงตัวเนื่องจากพลังงานเข้าถึงตัวด้วยความเร็วที่มองไม่เห็น หรือพลังงานมีระยะพักตัวสั้น (หมายถึงระยะเวลาตั้งแต่พลังงานเข้าสู่ร่างกายจนเกิดผลต่อร่างกาย) สมองประมวผลหรือตอบสนองไม่ทันเช่นถูกชนกระแทก สลอบและตกน้ำ น้ำป่าไหลหลากทันทีทันใด

ปัจจัยด้านสิ่งนำพลังงาน และสิ่งแวดล้อมเชิงกายภาพ

- ในขณะที่เกิดเหตุสิ่งนำพลังงาน จะนำพลังงานระดับหนึ่งเข้ากระทำต่อบุคคล การบาดเจ็บขึ้นกับความรวดเร็วของการกระทำ ความรุนแรงของพลังงานและความต้านทานของบุคคล สิ่งแวดล้อมเชิงกายภาพอาจเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งนำพลังงานหรือเป็นตัวส่งเสริมทั้งทางตรงและทางอ้อมให้พลังงานเข้ากระทำต่อบุคคล
- **การจัดการความเสี่ยงของกรณีนี้ได้แก่** มีสัญญาณเตือนภัยเมื่อมีระดับพลังงานสูงขึ้นเข้าสู่ใกล้จุดอันตรายที่พลังงานจะเกินกว่าความต้านทานของมนุษย์ เช่น เด็กทุกคนที่เล่นน้ำในสวนน้ำจะได้รับแถบข้อมือจับสัญญาณการเคลื่อนไหว เมื่อมีสัญญาณอยู่หนึ่งเกินกว่า **90** วินาที จะมีการเตือนภัยกระตุ้น **LIFE GUARD** ให้สำรวจสระว่ายน้ำในตำแหน่งนั้นทันที

ในช่วงเวลาหลังเกิดเหตุ: ปัจจัยด้านบุคคล

- ผู้บาดเจ็บต้องการการรักษาพยาบาลอาการบาดเจ็บ การจัดการความเสี่ยงขึ้นกับความต้องการการปฐมพยาบาลและปฏิบัติการกู้ชีพ และความต้องการการส่งตัวไปยังห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาล

ปัจจัยด้านสิ่งก่อเหตุและสิ่งแวดล้อมเชิงกายภาพ

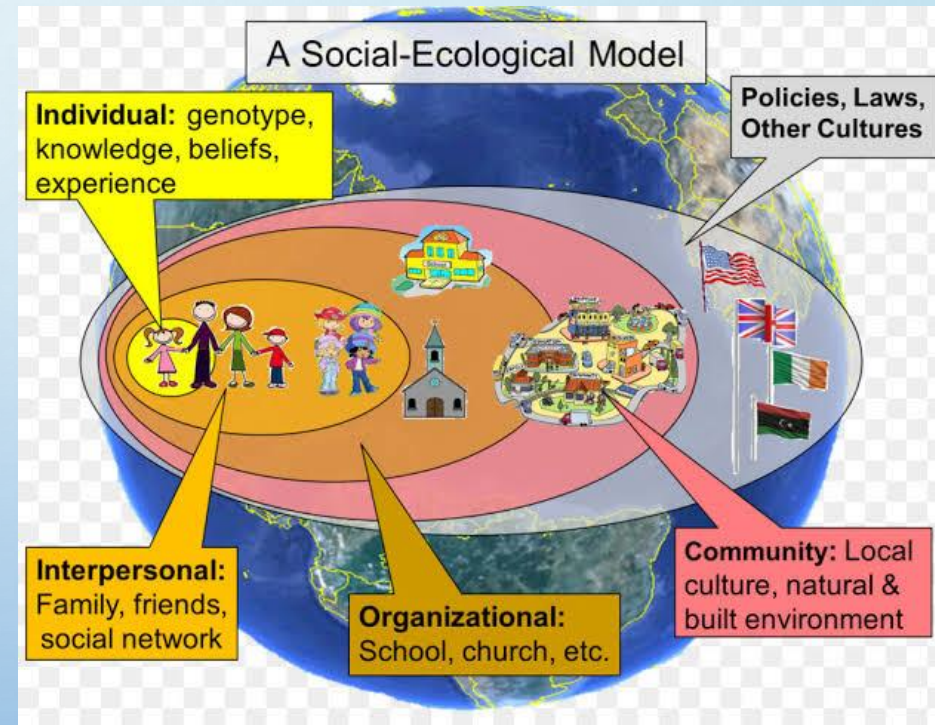
- ภายหลังสิ่งนำพลังงานได้ยุติการนำพลังงานเข้ากระทำต่อคนแล้ว ความเสี่ยงขึ้นกับว่าสิ่งนำพลังงานและสิ่งแวดล้อมโดยรอบนั้นได้เปลี่ยนแปลงสภาพเป็นอุปสรรคต่อการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บ ต้องทำการกู้สภาพเพื่อนำผู้บาดเจ็บออกมาจากจุดเกิดเหตุเพื่อทำการรักษาพยาบาลต่อไปหรือไม่ หรือ ในระยะเวลาหนึ่งต่อมา สิ่งนำพลังงานและสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงสภาพอาจทำให้เกิดพลังงานใหม่เข้ากระทำซ้ำซ้อนหรือไม่ เช่น ผู้จมน้ำในน้ำทะเลที่มีคลื่นแรง

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมเชิงสังคม

- การลดความเสี่ยงของผู้บาดเจ็บหลังเกิดเหตุทั้งด้านความเสียหายต่อร่างกายและทรัพย์สินขึ้นกับระบบการจัดการทางสังคมให้มีความพร้อมในการรับภัย ได้แก่ ความสามารถในการปฐมพยาบาลของครอบครัวเด็ก สังคม (**BYSTANDERS AND FIRST RESPONDER**) ระบบฉุกเฉินของเด็กและสังคม (**EMS SYSTEM**)

กรอบแนวคิด โมเดลเชิงนิเวศวิทยาของความปลอดภัย (**ECOLOGICAL MODEL OF SAFETY**)

- เด็กมีสิทธิที่จะอยู่อย่างปลอดภัย ควบคู่กับการพัฒนาเทคโนโลยี
- เด็กพึงได้รับความเสมอภาคในการบริหารจัดการสังคมเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัย
- เด็กมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และจัดการกับสิ่งแวดล้อมของเด็ก เพื่อให้เกิดความปลอดภัย
- เด็กมีสิทธิที่จะรับรู้ถึงอันตราย และปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดการบาดเจ็บ ดังนั้นหน่วยงานรัฐ และผู้ผลิตผลิตภัณฑ์อันตรายต้องรับผิดชอบในการเผยแพร่ความรู้ในสู่ประชาชน
- เด็กมีสิทธิที่จะตัดสินใจเลือกดำเนินการเพื่อการสร้างเสริมความปลอดภัยให้กับเด็ก
- เด็กมีสิทธิที่จะมีทักษะดำเนินการทั้งป้องกันการบาดเจ็บและสร้างเสริมความปลอดภัย

การตายจากการจมน้ำในเด็กเล็กอายุ 1-4 ปี

- จมน้ำครองแชมป์เหตุนำการตายในเด็กที่อายุ 1-9 ปีมาโดยตลอด
- แนวโน้มการตายลดลงอย่างชัดเจนในเด็กเล็กอายุ 1-4 ปี โดยจำนวนการตายลดลงจาก 649 คนในปี 2543 เหลือ 260 คนในปี 2559 (อัตราการตาย 7.6 ต่อ 100000 คน)

- ที่จริงแล้วกลุ่มนี้ควรจะเป็นเด็ก แรกเกิดถึงอายุ 6 ปี
- เด็กวัยนี้มักจมน้ำตายในบ้าน ขณะที่ผู้ดูแลอยู่ใกล้แต่เผลอเผลอชั่วขณะ
- การสื่อความรู้ทั้งโดยตรงและผ่านสื่อสาธารณะทำให้พ่อแม่และผู้ดูแลเด็กรับรู้และจัดการสิ่งแวดล้อมในบ้านรอบบ้านได้ทันที รวมทั้งทำให้มีความตั้งใจระมัดระวังในการดูแลเด็กเล็กใกล้ชิดมากขึ้น

การตายจากการบาดเจ็บในกลุ่มเด็ก 1-4 ปี

- มักพบในครอบครัวยากจน ครอบครัวที่มีความอ่อนแอในกระบวนการดูแลเด็ก
- ในชุมชนเมืองกลุ่มเสี่ยงสูงได้แก่ คนงานที่อพยพเข้าเมือง ที่เจริญและต้องมาอาศัยอยู่ในชุมชนแออัดหรือสลัม

- การสำรวจการจมน้ำในเมืองพบว่า >80% ของการจมน้ำตายในเด็ก 1-4 ปี เกิดขึ้นในครอบครัวยากจนที่อยู่ในชุมชนแออัด หรือ

สลัม

Not all is at risk..
Who?

ยุทธศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

- การเสริมแรงบวกให้ผู้ปกครองต้องดูแลใกล้ชิด ทั้งความรู้ ทักษะการเลี้ยงดู ผ่านสื่อสาธารณะ หน่วยบริการสุขภาพในระดับชุมชน (รพสต ศูนย์บริการสุขภาพ อสม อสส) การจัดบริการเยี่ยมบ้านวิเคราะห์ความเสี่ยง
- บทบาทองค์กรท้องถิ่น ในการเพิ่มทั้งปริมาณและคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นจุดช่วยเหลือผู้ปกครองที่ขาดศักยภาพในการเลี้ยงดูเด็กเล็ก เช่นศูนย์เด็กเล็กแบบขยายในเขตชุมชนความเสี่ยงสูง รวมทั้งโครงการรณรงค์ขององค์กรท้องถิ่น เช่นการจัดตั้งโรงเรียนพ่อแม่เป็นต้น

- การบูรณาการงานองค์กรท้องถิ่น หน่วยบริการสุขภาพ และหน่วยงานพัฒนาสังคม ในการจับกลุ่มเสี่ยงสูงตั้งแต่อยู่ในครรภ์ ในโครงการเงินอุดหนุนทารกแรกเกิด 600 บาท ต่อเดือน นาน 6 ปี
- นอกจากนั้นต้องใช้แรงเสริมทางลบด้วยเช่น ใช้พรบ คุ่มครองเด็กในการควบคุมผู้ประกอบการที่ประมาท ทอดทิ้งเด็กอายุน้อยกว่าหกปีให้อยู่ในสถานที่เสี่ยงตามลำพังนั้น โดยใช้กฎหมายเข้าแทรกแซงครอบครัวที่มีการเลี้ยงดูเด็กที่ไม่เหมาะสม โดยหน่วยคุ้มครองเด็กและครอบครัว (พม อพม)

- รวมทั้งการละเมิดต่อสิทธิความปลอดภัยของเด็กทั้งโครงสร้างกายภาพ และผลิตภัณฑ์ รวมทั้งบริการต่างๆ เช่น การเปิดฝาท่อฝาระบายทิ้งไว้ หรือปล่อยให้ชำระดูจนเด็กเล็กพลัดตก การขายภาชนะใส่น้ำ การจัดบริการสวนน้ำ สอนว่ายน้ำ
- อุปกรณ์เสริมความปลอดภัย เมื่อต้องเดินทางทางน้ำ หรือใช้บริการสวนน้ำต่างๆ
- การสื่อความรู้ทั้งโดยตรงและผ่านสื่อสาธารณะทำให้พ่อแม่และผู้ดูแลเด็กรับรู้และจัดการสิ่งแวดล้อมในบ้านรอบบ้านได้ทันที รวมทั้งทำให้มีความตั้งใจระมัดระวังในการดูแลเด็กเล็กใกล้ชิดมากขึ้น

การตายจากการจมน้ำในเด็กเล็กอายุ 6 ปีขึ้นไป

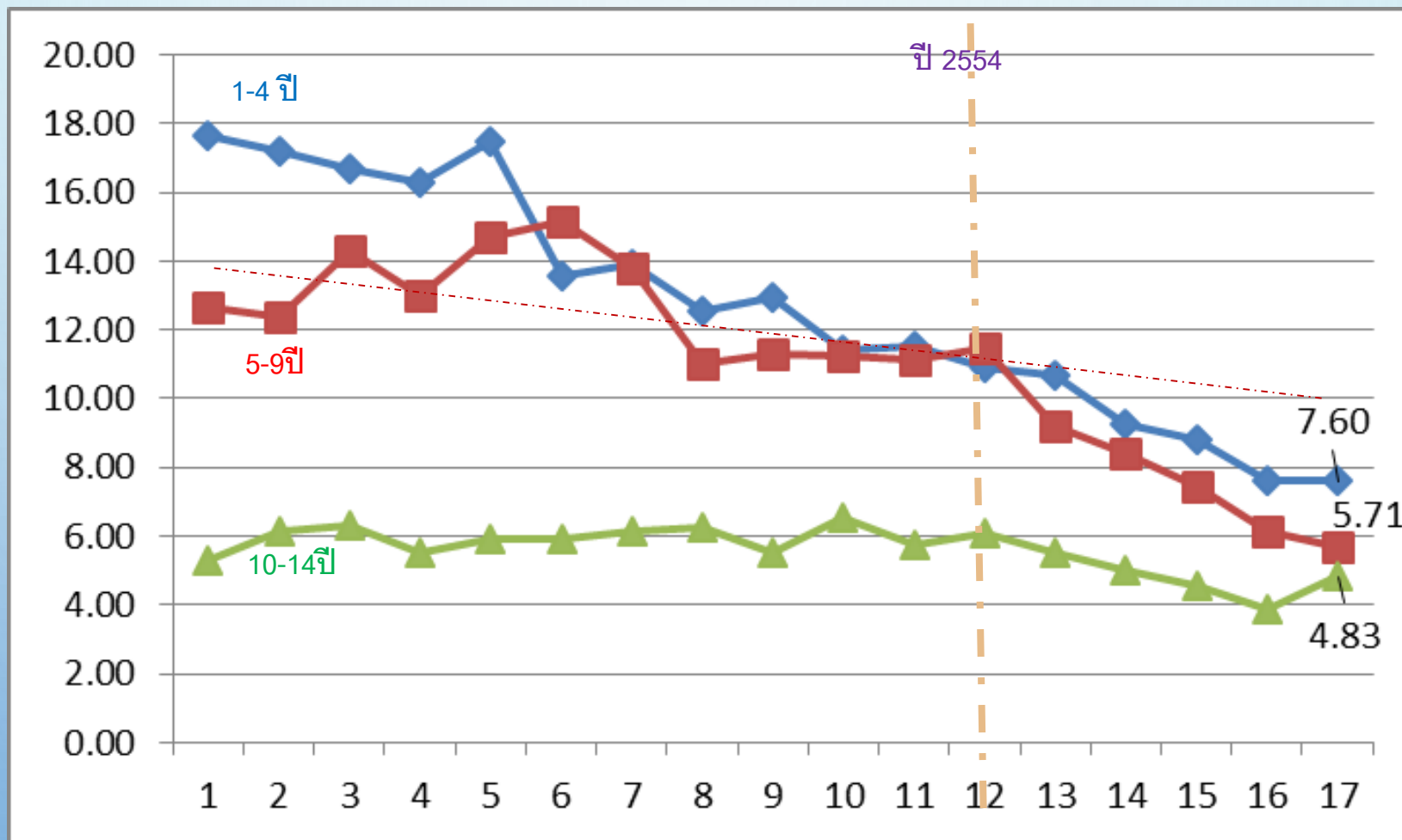
- เด็กวัยนี้มักตายในแหล่งน้ำใกล้บ้าน แต่ส่วนใหญ่ยังคงเป็นแหล่งน้ำในชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่หรือเส้นทางจากบ้านไปโรงเรียน
- พ่อแม่ไม่ได้เฝ้าดูใกล้ชิดเพราะเป็นวัยเริ่มวิ่งเล่นกับเพื่อนนอกบ้าน
- ผู้ดูแลมักคิดว่าเด็กวัยนี้จะต้องรู้ความเสี่ยงและหลีกเลี่ยงภัยได้ด้วยตนเอง

การตายจากการจมน้ำในเด็กเล็กอายุ 6 ปีขึ้นไป

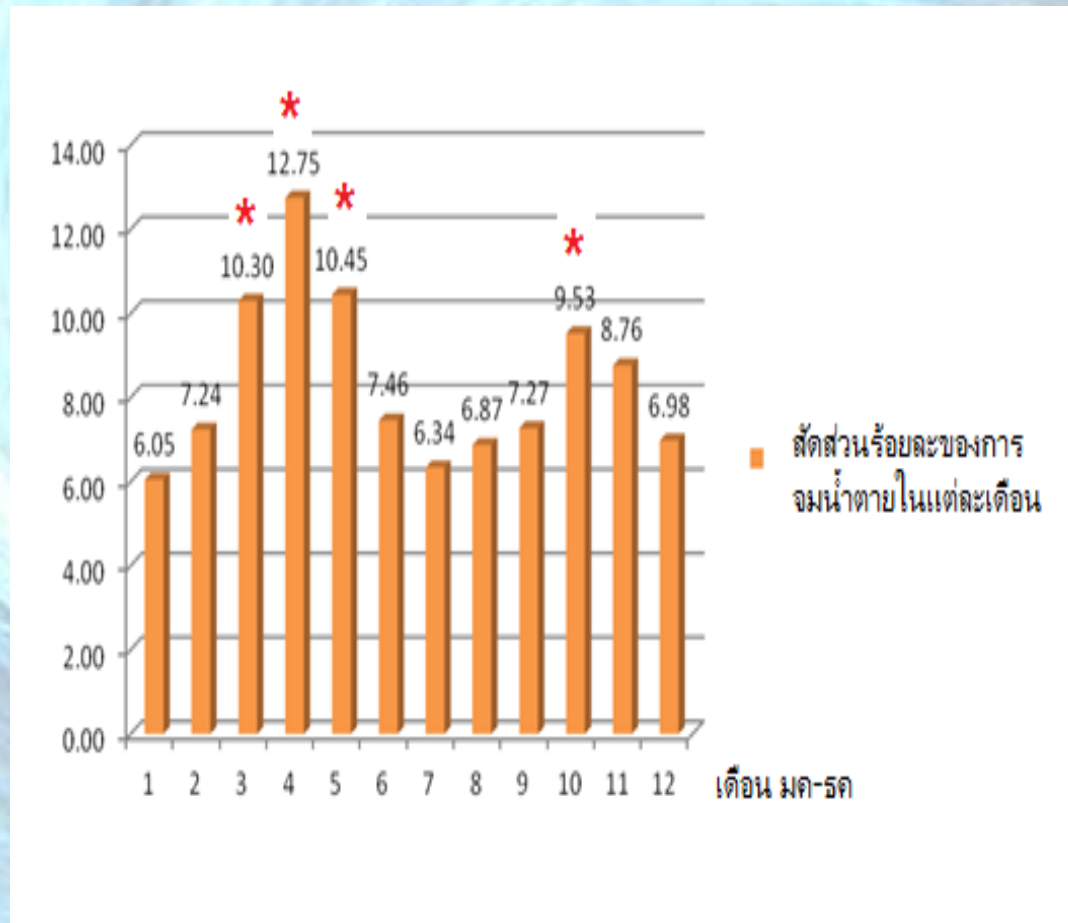
- เด็กวัยนี้มักตายในแหล่งน้ำใกล้บ้าน แต่ส่วนใหญ่ยังคงเป็นแหล่งน้ำในชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่หรือเส้นทางจากบ้านไปโรงเรียน
- พ่อแม่ไม่ได้เฝ้าดูใกล้ชิดเพราะเป็นวัยเริ่มวิ่งเล่นกับเพื่อนนอกบ้าน
- ผู้ดูแลมักคิดว่าเด็กวัยนี้จะต้องรู้ความเสี่ยงและหลีกเลี่ยงภัยได้ด้วยตนเอง

อัตราการตายจากการจมน้ำปี 2543-2559

ปิดเทอม..เดือนอันตราย เด็กจมน้ำตายมากที่สุด

- เดือนที่มีสัดส่วนจำนวนเด็กตายจากการจมน้ำมากที่สุดคือเดือน 4 เดือน 3, 5, 10, 11 ตามลำดับ ซึ่งเดือนเหล่านี้คือช่วงปิดเทอมทั้งหมด

เด็กชาย 6 ปี 8 เดือน

ยุทธศาสตร์สำหรับเด็กวัยเรียน

- ทักษะความปลอดภัยทางน้ำที่ต้องเริ่มตั้งแต่ 6-7 ปีอย่างจริงจัง โดยเน้นทักษะชีวิตเพื่อความปลอดภัยทางน้ำ **5** ประการ
- การจัดการชุมชนเพื่อความปลอดภัยทางน้ำ และเพิ่มพื้นที่เล่นปลอดภัย

1. เสริมพลังผู้สอนทั้งในและนอกระบบการศึกษา

- กลยุทธ์ที่จะทำให้เกิดการสอนการฝึกทักษะทั้ง **5** ได้ในวงกว้างคือต้องเสริมพลังผู้สอนนอกระบบการศึกษาเช่นครูสอนว่ายน้ำตามสระต่างๆให้สามารถรับภารกิจนี้ไปดำเนินการให้ได้ เพราะลำพังอาศัยการขยายผ่านโรงเรียนในระบบพบว่าเมื่ออุปสรรคมากมาย ไม่สามารถจัดการสอนการฝึกทักษะความปลอดภัยทางน้ำ **5** ประการได้ทันการตายรายวันของเด็ก

2. การจัดการชุมชนเพื่อความปลอดภัยทางน้ำของเด็กวัย 6 ปีขึ้นไป

- ชุมชนกระจายความรู้เรื่องความเสี่ยง ข้อควรระวัง และข้อควรปฏิบัติทั้งในเวลาปกติและเมื่อเกิดอุทกภัย ทั้งในชุมชนและในโรงเรียน เพื่อให้เด็กอายุมากกว่า 5 ปีขึ้นไปมีความรู้
- ชุมชนจัดการสิ่งแวดล้อม กั้นรั้ว บ้ายเตื่อน ผู้เฝ้าดู เน้นบริเวณน้ำลึก น้ำไหลเชี่ยว บ่อน้ำที่ดินอาจทรุดตัว บ่อขุดเป็นพื้นที่อันตรายมีความเสี่ยงสูง ไม่ให้เล่นน้ำบริเวณที่ไหลเชี่ยวแม้จะตื้นก็ตามเช่นบนพื้นผิวถนน
- ชุมชนออกกฎ : หากมีความจำเป็นต้องสัญจรทางน้ำ ต้องใส่เสื้อชูชีพเสมอแม้จะว่ายน้ำเป็นก็ตาม ใช้เรืออย่างเหมาะสม ไม่นำวัสดุที่ไม่ได้มาตรฐานมาทำเป็นเรือ เช่นแท่งค้ำน้ำผ่าซีก ไม่บรรทุกเกินกว่าน้ำหนักที่เรือรับได้
- ชุมชนจัดพื้นที่เล่นปลอดภัย บ้านหลังเรียน ผู้ดูแลการเล่นชุมชน

ตะโกน โยน ยื่น ช่วยด้วย!! คนตกน้ำ

อุปกรณ์ช่วยเหลือนักตกน้ำ

- ขวดน้ำพลาสติก
- ถังแก๊สลอยชูชีพ
- ถุงชูชีพ

ข้อควรรู้

1. โยนอุปกรณ์ที่ไม่มีเชือกผูก เช่น ขวดน้ำพลาสติก ถังแก๊สลอย ควรวัดโยนครึ่งละหลายๆใบให้ลงตรงหน้าผู้ประสบภัย
2. โยนอุปกรณ์ที่มีเชือกผูก เช่น ถังแก๊สลอยชูชีพ ควรใช้เชือกที่ไม่บิดเป็นเกลียว โยนให้ข้ามศีรษะ เพื่อให้เชือกกระทบถึงตัวผู้ประสบภัย
3. ยื่นอุปกรณ์ เช่น ไม้ หรือท่อ PVC ควรวัดยื่นไปด้านข้าง แล้วกวาดเข้าไปหาผู้ประสบภัย

“พร้อมอยู่เคียงข้าง เพื่อคุณตลอด 24 ชั่วโมง” ศูนย์อุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลกรุงเทพพัทยา

[f sabaidelepattaya](#)
[f sw.ngr.nwพัตยา](#)
[t @bphospital](#)
[k bangkokpattayahospital](#)

www.bangkokpattayahospital.com

Tel. 1719

BANGKOK HOSPITAL
 25111-11111

3. เพิ่มเทคโนโลยีการเฝ้าระวังของชุมชน/ โรงเรียน/ ที่สาธารณะ/ การ

• **Play based learning**
 • **Child space**

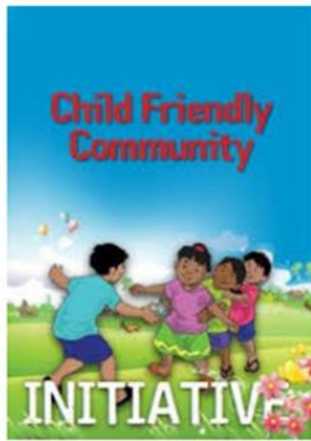
• พื้นที่เด็ก (**Child Space**) หมายถึงการจัดพื้นที่ เวลา กิจกรรม นอกบ้านนอกห้องเรียนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้โดยใช้การเล่นรวมกลุ่มของเด็กเป็นฐาน โครงการนี้รวมทั้งการจัดการพื้นที่ทางกายภาพในชุมชนให้เป็นพื้นที่เด็กและการเพิ่มพื้นที่ของการดูแลโดยผู้ช่วยการเล่น (**play facilitators**)

OPENING CEREMONY
 of
CHILD FRIENDLY SPACE

เมืองเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก: City for child learning:
 Strong communities, strong museum, strong children

- Use the museum's growing knowledge of learning and learners in informal settings
- Develop museum-based practices for observing, noticing, responding to evidence of children's learning
- Develop public value to define what a stronger community means
- Toy library

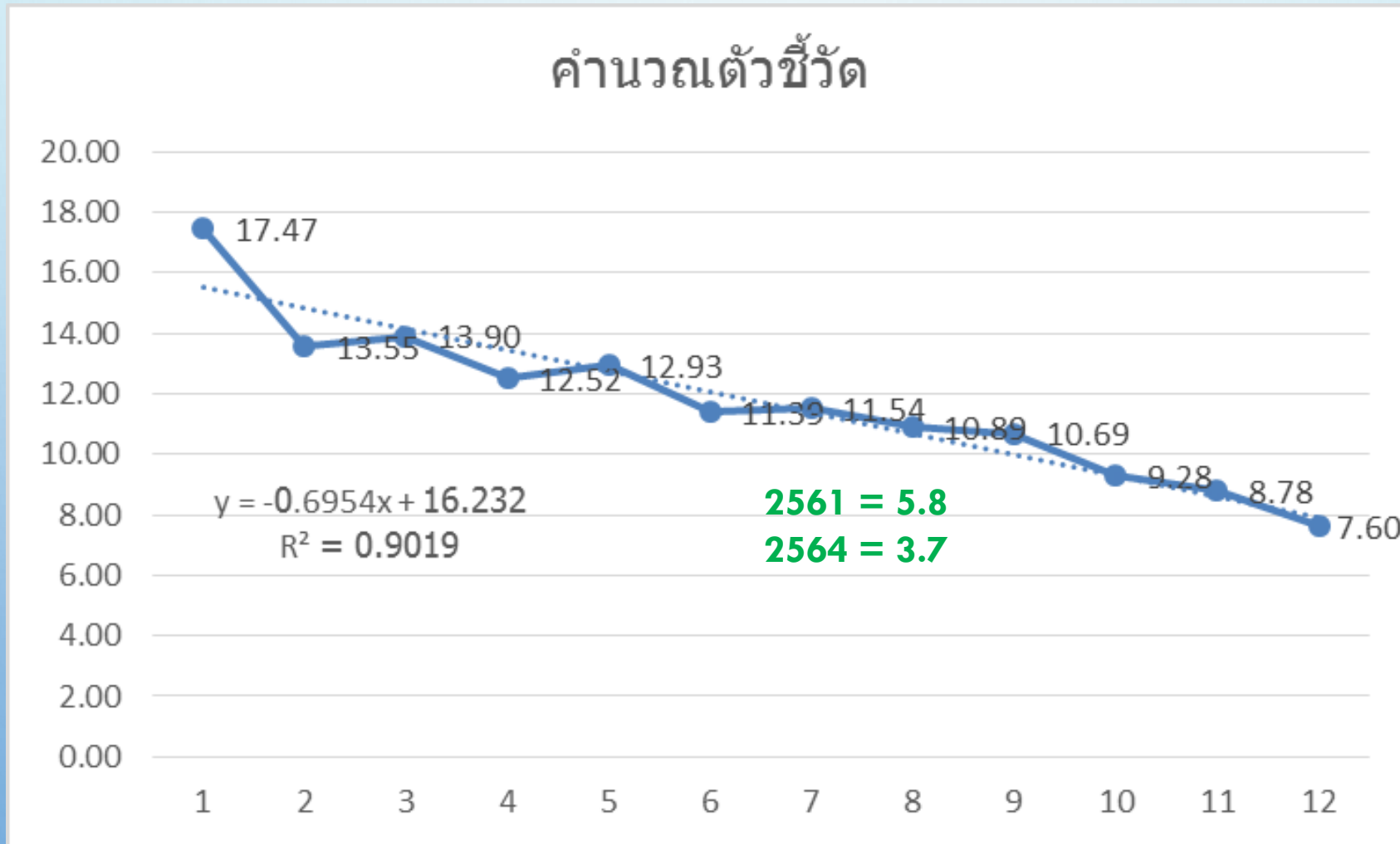

The city (or community) of inclusive learning-friendly environment for children and family

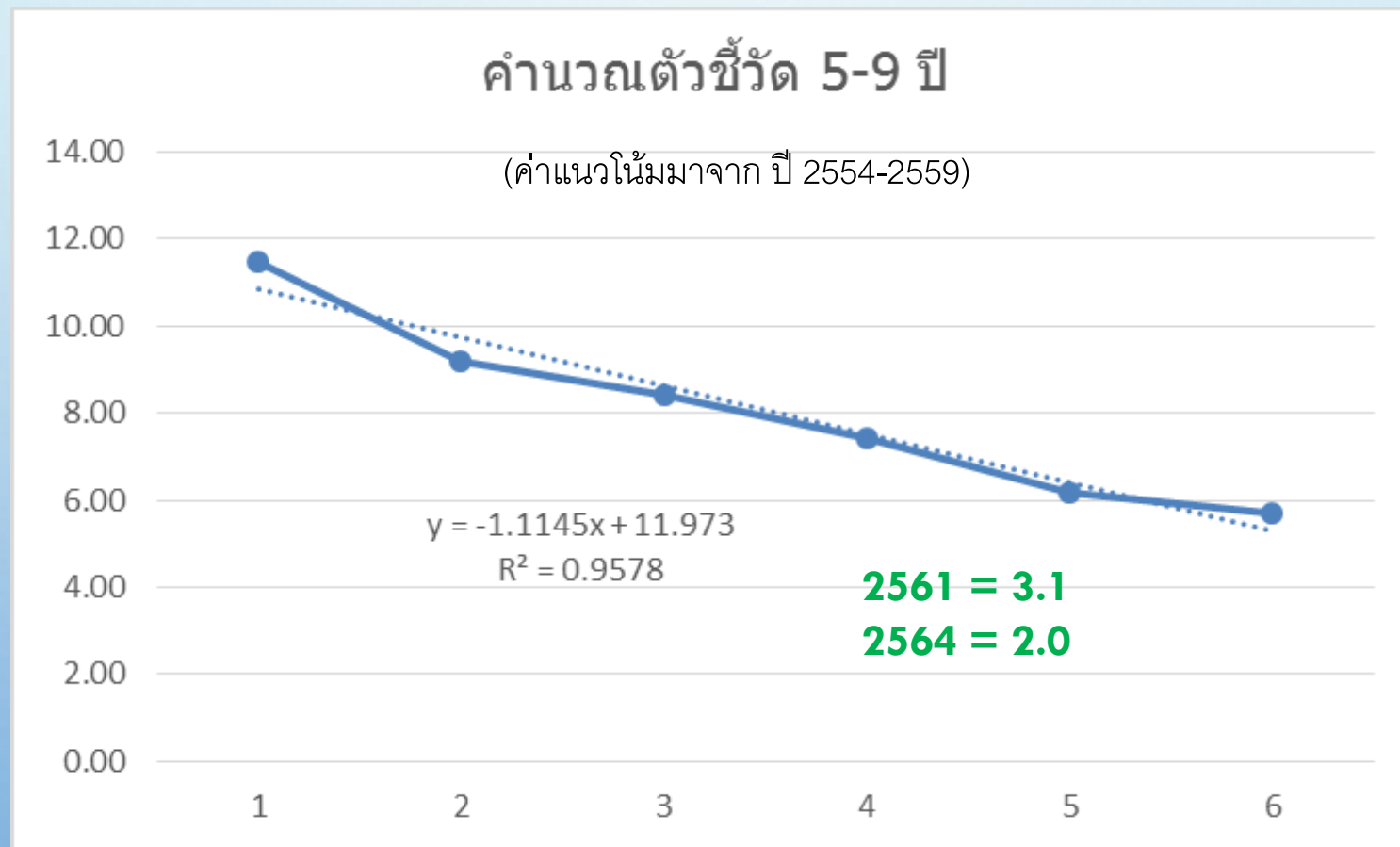
SAFETY EDUCATION HEALTH BELONGING ACTIVE PARTICIPATION PLAY & LEISURE

เป้าหมาย กลุ่มอายุ 1-4 ปี

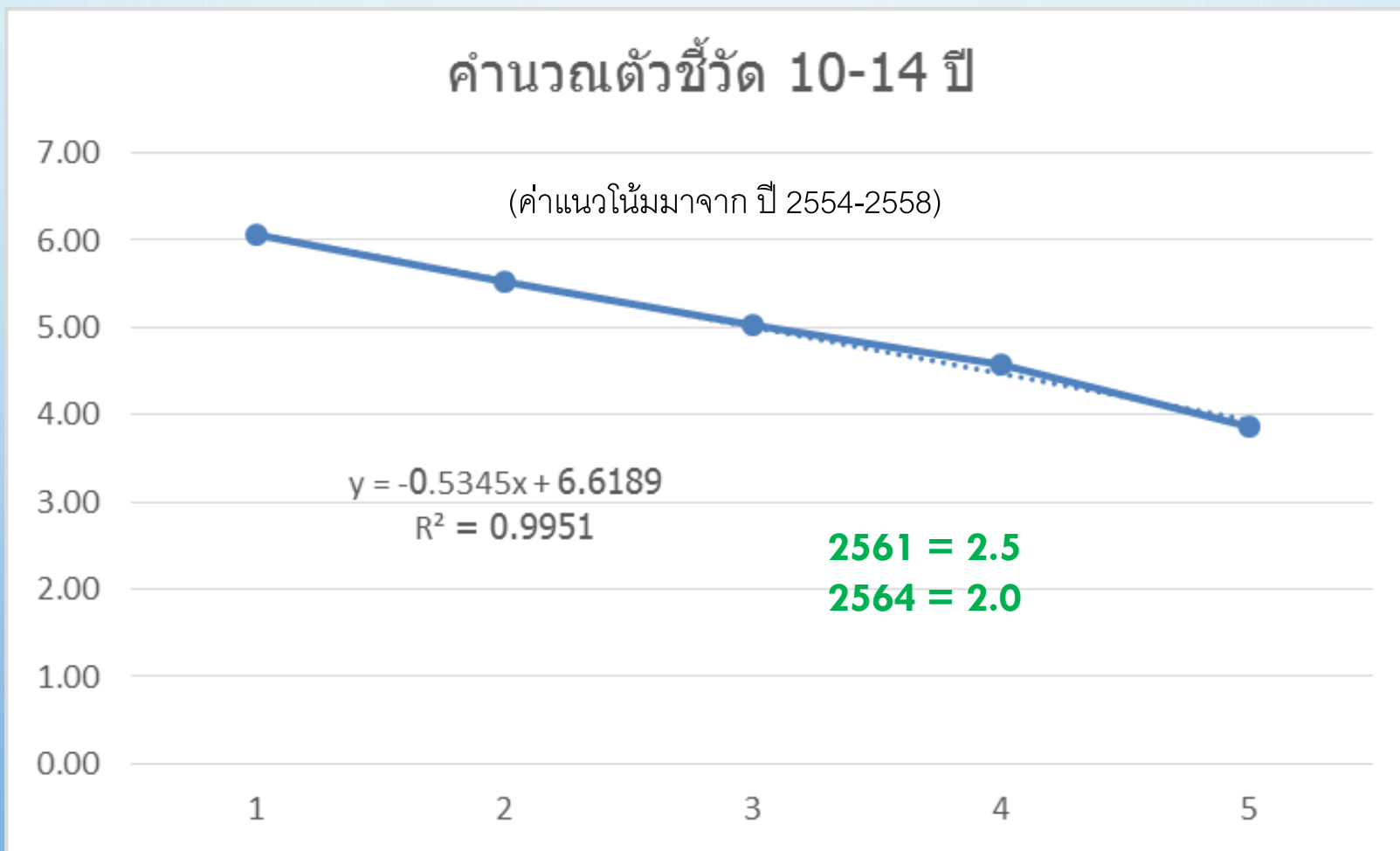

(ค่าแนวโน้มมาจาก ปี 2547-2558)

เป้าหมาย กลุ่มอายุ 5-9 ปี

เป้าหมาย กลุ่มอายุ 10-14 ปี

เป้าหมายท้าทาย 2ต่อแสน ในเด็กทุกกลุ่มอายุ

เราน่าจะบรรลุเป้าหมาย อัตราการตายจากการจมน้ำ 2.0 ต่อแสนในทั้งสามกลุ่มอายุให้ได้ ในเวลา 5 ปีข้างหน้า

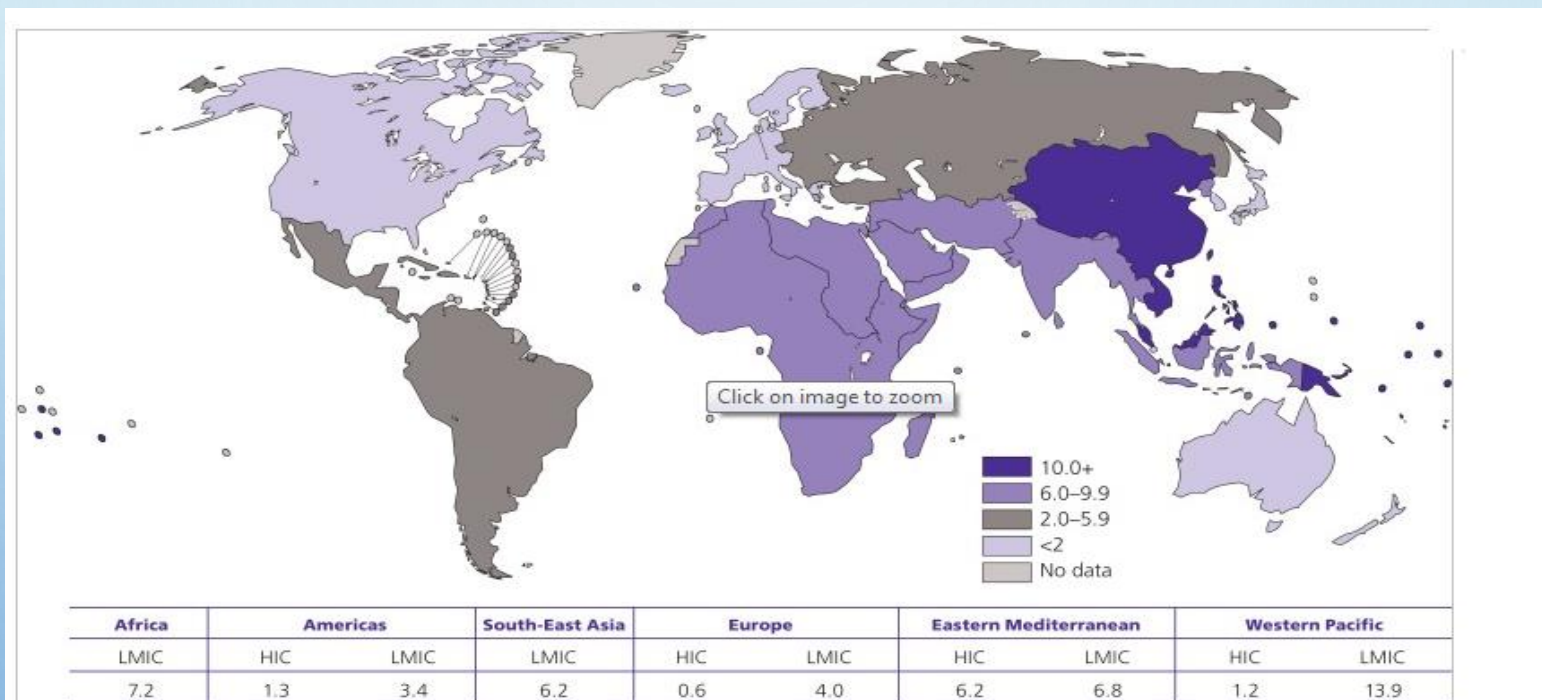

FIGURE 3.1 Fatal drowning rates per 100 000 children^a by WHO region and country income level, World, 2004

^a These data refer to those under 20 years of age.

HIC = High-income countries; LMIC = low-income and middle-income countries.

Source: WHO (2008). Global Burden of Disease: 2004 update.